

Måste vi radera alla personuppgifter nu?

Nej, bestämmelserna i arkivlagen går före DSF/GDPR när det gäller bevarande och gallring av personuppgifter i allmänna handlingar. Det är en missuppfattning att vi som statlig myndighet måste radera personuppgifter när de inte längre behövs. Enligt arkivlagen ska uppgifterna bevaras, även om huvudregeln i DSF säger annorlunda.

Arkivlagen har företräde

När det gäller allmänna handlingar har arkivlagstiftningen företräde framför dataskyddsförordningens bestämmelser om längsta bevarandetid för personuppgifter. Intresset av att bevara allmänna handlingar ska prioriteras

framför integritetsskyddsintresset.

Undantag för svenska myndigheter

Eftersom DSF ska tillämpas både inom det offentliga och det privata innehåller den övergripande bestämmelser som gäller inom EU. Nationell lagstiftning – till exempel tryckfrihetsförordningen – kan komplettera DSF. Den svenska dataskyddslagen säger att myndigheters insamlade personuppgifter får lagras under en längre tid än vad som normalt gäller, om uppgifterna kommer att behandlas för arkivändamål av allmänt intresse. Detta är nödvändigt för att den svenska offentlighetsprincipen fullt ut ska kunna fylla sin funktion.

Vad är en personuppgift?

Som personuppgift räknas all information som enskilt eller i kombination med andra uppgifter kan knytas till en levande person. Typiska personuppgifter är personnummer, namn och adress. Bilder på och ljudupptagningar av individer kan vara personuppgifter även om inga namn nämns.

Vad är personuppgiftsbehandling?

Alla former av åtgärder med personuppgifter är personuppgiftsbehandling, oavsett om det sker automatiserat eller inte: till exempel insamling, registrering, lagring, ändring, framtagning, läsning, arkivering, utlämning, radering och gallring.

Om DSF/GDPR och dataskyddslagen

Den 25 maj 2018 upphör personuppgiftslagen att gälla och alla organisationer ska följa den nya dataskyddsförordningen (DSF) och den svenska kompletterande dataskyddslagen som kommer att beslutas av riksdagen inom kort.

Myndigheternas lagliga grunder för behandling av personuppgifter

När behandlingen är nödvändig för

1. fullgörande av en rättslig förpliktelse
2. utförande av en uppgift av allmänt intresse
3. som led i myndighetsutövning.

Myndighetsutövning
Myndighetsutövning regleras vanligen i särskilda bestämmelser, så kallade registerförfattningar.

Rättslig förpliktelse

Behandlingen av personuppgifter (även känsliga) vid hantering av allmänna handlingar såsom registrering i dokument och ärendehanteringssystem och att ta emot e-post har grund i svensk rätt, främst i offentlighets- och sekretesslagen, arkivlagen och förvaltningslagen.

→ Vad är allmänt intresse?

Allmänt intresse

Den verksamhet som myndigheten bedriver, inom ramen för sin befogenhet, är av allmänt intresse. De obligatoriska uppgifter som myndigheten ska utföra, men även frivilliga åtaganden, är av allmänt intresse.

Viktigt allmänt intresse

Verksamhet som innefattar myndighetsutövning och den grundlagsfästa rätten att ta del av allmänna handlingar anses utgöra ett viktigt allmänt intresse. Det är också ett viktigt allmänt intresse att myndigheternas ärendehanläggning är effektiv och rättssäker. Därför får myndigheter även behandla känsliga personuppgifter om det är nödvändigt för till exempel handläggningen av ett ärende.

Arkivändamål av allmänt intresse

Begreppet ”arkivändamål av allmänt intresse” definieras inte i DSF men kan sägas motsvara personuppgiftslagens begrepp ”historiska ändamål”. Behandling för arkivändamål av allmänt intresse innebär att personuppgifterna arkiveras.

Den behandling av personuppgifter som utförs för att uppfylla de krav som ställs i arkivförfattningarna sker för arkivändamål av allmänt intresse.

Riksarkivet beslutar om gallring av personuppgifter

Om inte annat framgår av svensk lag eller förordning (till exempel registerförfattningar) är det Riksarkivet som beslutar om gallring av allmänna handlingar som förvaras hos myndigheter – även för sådana allmänna handlingar som innehåller personuppgifter. Myndigheten dokumenterar Riksarkivets beslut i Dokumenthanteringsplanen. Riksarkivets beslut om bevarande och gallring med stöd i arkivlagen gäller därför även om DSF säger annorlunda.

Viktiga termer

Vad är skillnaden mellan gallring och rensning och vad är egentligen arkivering? Här reder vi ut begreppen.

Vad är gallring?

Gallring innebär att handlingar/uppgifter som tillhör ett arkiv avlägsnas och förstörs enligt fastställda kriterier. För att få gallra en allmän handling eller uppgifter i en allmän handling krävs stöd i lag (ej DSF) eller gallringsbeslut.

Vad är rensning?

När man rensar skiljer man mellan handlingar och uppgifter som ska arkiveras och dem som inte ska arkiveras.

Rensning innebär att handlingar förstörs, men till skillnad från gallring krävs det inget gallringsbeslut för att få rensa. Allmänna handlingar kan aldrig rensas.

Vad är radering?

Att gallra elektroniska handlingar eller upptagningar innebär normalt att viss information raderas från databäaren.

Rätten till radering gäller inte allmänna handlingar

Enskildas rätt till radering av personuppgifter enligt DSF gäller inte uppgifter i allmänna handlingar om behandlingen är nödvändig för arkivändamål och radering skulle försvåra eller omöjliggöra detta. En enskild har därför inte rätt att få allmänna handlingar gallrade.

Vad menas med att aidentifiera?

Att gallra kan innebära att personuppgifter aidentifieras så att de inte längre går att härleda till en enskild person. Detta kräver stöd i lag eller gallringsbeslut.

Vad är en handling?

Med handling menas framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel.

Vad är en allmän handling?

En handling är allmän om den

- Inkommer till myndigheten
- Upprättas (färdigställs eller expedieras från myndigheten)
- Förvaras på myndigheten

Vad menas med att arkivera?

Arkivering betyder att handlingar/uppgifter sparas. Allmänna handlingar och andra handlingar som myndigheten väljer att spara ska arkiveras. Dessa handlingar oavsett medium bildar myndighetens arkiv.

Nej, tyvärr...

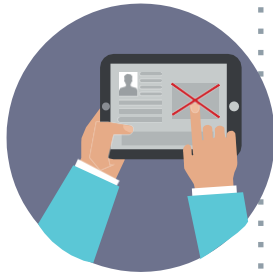

Principen om ändamålsbegränsning

Insamlingen av personuppgifter ska vara begränsad till ändamålet med behandlingen. Personuppgifterna får sedan inte behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. Om uppgifterna senare används för arkivändamål av allmänt intresse gäller inte principen om ändamålsbegränsning.

Begränsa tillgången

Även om en myndighet enligt arkivlagen har rätt att arkivera handlingar som innehåller personuppgifter bör tillgången till handlingarna begränsas. Medarbetare bör till exempel bara ha tillgång till de personuppgifter som krävs för att de ska kunna utföra sina arbetsuppgifter. Behörigheten till inaktuella uppgifter i till exempel ett ärendehanteringssystem kan därför inte vara obegränsad. Ett sätt att skydda personuppgifter är att begränsa den elektroniska åtkomsten till personuppgifterna genom behörighetsstyrning. Avskiljande räknas inte som gallring och behöver inte gallringsbeslut.

Lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter

Personuppgiftsbehandling vid hanteringen av allmänna handlingar har grund i svensk rätt, framför allt i offentlighets- och sekretesslagen, arkivlagen och förvaltningslagen.

Svenska lagar och regler skyddar enskildas integritet vid hanteringen, till exempel i form av sekretess, informationssäkerhet, gallring och leverans till arkivmyndigheterna. Därmed kan även känsliga personuppgifter behandlas då det är nödvändigt i dessa sammanhang.

Lagringsminimering

Arkivlagen kräver att allmänna handlingar bevaras även efter att deras omedelbara nytta i den löpande verksamheten har upphört.

De insamlade personuppgifterna får lagras under längre tid för arkivändamål om det finns åtgärder för att skydda de registrerades rättigheter.

Utreda frågor om bevarande och gallring

Det är inte DSF eller den svenska dataskyddslagen som styr bevarande och gallring av personuppgifter i allmänna handlingar utan i första hand arkivlagens regler som tillämpas genom Riksarkivets författningar. Allmänna handlingar får gallras, trots att bevarande är huvudregeln. Myndigheten måste då författa en gallringsframställan till Riksarkivet som tar beslut om en myndighetsspecifik gallringsföreskrift.